

Indeks Mocy Państw In.Europa 2017

Polska pod względem mocy jest 27. krajem świata: za Tajlandią, Szwecją i Malezją, a przed Izraelem, Argentyną i Norwegią – wynika z **Indeksu Mocy Państw In.Europa**. Prowadzą USA przed Chinami, ale lepiej zintegrowana Europa mogłaby być liderem rankingu.

Trzydzieści najpotężniejszych krajów świata według Indeksu Mocy Państw [pkt] oraz potencjał Unii Europejskiej:

Instytut Europa / in.europa

tel. +48 602 240 643

KRS 0000662431, NIP 1182137796

www.facebook.com/instytuteuropa

www.ineuropa.pl

in.europa

In.Europa opracowała indeks, by pokazać jak zmieniała się pozycja Polski na arenie międzynarodowej po 1989 r. oraz jaka może być potencjalna siła Unii Europejskiej. Wobec rosnącej niepewności na świecie i ryzyka przetasowania globalnego porządku warto się postarać o to, by Unia odgrywała większą rolę międzynarodową niż obecnie. Zwłaszcza że zagrożenia zewnętrzne i wewnętrzne dla Europy są liczne, a alternatywą dla integracji jest niekontrolowany i nieprzewidywalny w skutkach rozwój wydarzeń na świecie.

Pierwsze cztery kraje rankingu – USA, Chiny Indie i Rosja – znacząco wyprzedzają resztę – ze względu na wielkość terytorium, ilość wojska i wielkość gospodarek. Część państw równoważy sobie te niedostatki potęgi innymi czynnikami, takimi jak odsetek wydatków na wojsko w relacji do PKB, a także dyplomacja i sojusze. Najśłabsze państwa na świecie to (od 160. miejsca w dół) Liberia, Swaziland, Gwinea Równikowa, Gwinea Bissau, Gambia, Bhutan, Antigua i Barbuda, Komory i Mikronezja.

Polska zajmuje 27. miejsce na 168 krajów. Co ciekawe, w 1991 r., dwa lata po rozpoczęciu przemian politycznych i nasz kraj był 35. na świecie. Winę za to ponosiły przede wszystkim niekonkurencyjna gospodarka, niska akumulacja kapitału i zmieniające się sojusze wojskowe. Korzystne zmiany w kolejnych latach umożliwiły Polsce awans aż o 8 pozycji.

Wśród siłaczy nie wystarczy być silnym. Generalnie rzecz biorąc, Polska jest krajem silnym, znalazła się wśród 20 proc. najsilniejszych państw na świecie. Lecz w realnym świecie przełożenie siły kraju na jego bezpieczeństwo zależy od siły jego sąsiadów. A w porównaniu z nimi wypadamy słabo. Szczególnie duża jest dysproporcja sił między Polską a Rosją (3/168), która rozbudowuje swoje zasoby militarne i prowadzi z wybranymi sąsiadami hybrydową konfrontację militarną. Z kolei Niemcy (5/168) stawiają na siłę gospodarczą i soft power.

Ze względu na łączny potencjał państw Unia Europejska mogłaby być największą potęgą na świecie. Gdyby UE stała się bardziej zjednoczonym bytem, np. federacją z jednym rządem, to siła takiego układu hipotetycznie byłaby wyższa niż USA. Łączna moc Unii wynosiłaby 18,16 pkt – przy 16,22 pkt USA i 12,49 pkt Chin. Dziś Unia jest mocarstwem lifestylowym: turyści z Ameryki i Azji lubią tu przebywać, a migranci z różnych stron świata poszukują tu lepszego jutra pod względem materialnym (ale już niekoniecznie tożsamościowym). Europa mogłaby stać się ważniejszym ogniwem w polityce międzynarodowej. Na razie jednak wizja UE jako spójnej wewnętrznie potęgi istnieje tylko na papierze, a sama wspólnota słabnie, szczególnie po odejściu Wielkiej Brytanii. Dlatego w obliczu rosnącego zagrożenia militarnego w Europie reformy najlepiej zacząć od uspołniania polityki bezpieczeństwa, obronnej i zagranicznej, a także refleksji nad tym, czy UE powinna mieć silne wspólne wartości.

Słabsze państwa, by trwać we względnym bezpieczeństwie, muszą grupować się w większe jednostki obronne. Przyszłość światowej gospodarki to rywalizacja gospodarcza nie państw, lecz ich bloków. Strategia blokowa dotyczy też budowania

in.europa

potencjału obronnego – w obliczu coraz większej niestabilności międzynarodowej trzeba integrować politykę i współpracę obronną, żeby zwiększyć wspólną moc odstraszenia. Dobrym przykładem wymiernych zalet integracji militarnej jest Unia Europejska: choć pojedyncze państwa UE są niejednokrotnie militarnie słabe, Unia traktowana jako całość byłaby poważną siłą. Jednak na obecnym etapie integracji jest zbyt podzielona; potrzebna jest głębsza współpraca, zwłaszcza w wymiarze obronności i bezpieczeństwa.

Nadchodząca zmiana układu sił spowoduje destabilizację i groźbę wojny. Wśród światowych potęg, czyli państw pierwszej dziesiątki rankingu, zachodzą długoterminowe trendy spadków i wzrostu siły. Pokazują one, że zbliża się koniec jednobiegunowego świata, w którym USA były hegemonem. Przyspieszający wzrost siły Chin (a także Indii) każe przypuszczać, że zmierzamy do świata dwu- lub wielobiegunowego, w którym równowaga sił zostanie przemodelowana. Już teraz powoduje to narastające niepokoje, odczytywane przez najsilniejsze kraje świata jako okienko strategiczne dla redefinicji swojej roli oraz modyfikacji siatki sojuszy. Proces ten może być realizowany nie tylko środkami ekonomicznymi lub z dziedziny *soft power*, lecz także militarnymi, co pokazuje prowadzona przez Rosję wojna hybrydowa na Ukrainie.

Państwa Zachodu nie potrafią odnaleźć się w warunkach konfrontacji hybrydowej. Rosja nie tylko jest w stanie prowadzić konfrontację militarną poza radarem państw Zachodu, lecz także wpływać skutecznie na nastroje polityczne w tych krajach. Mowa tu nie tylko o domniemanym wspieraniu środowisk eurosceptycznych w Wielkiej Brytanii, co mogło mieć wpływ na decyzje o wyjściu kraju z UE, czyli Brexitu. Rosja miała też udokumentowany wpływ na wyniki najważniejszych wyborów w USA. Obawy o podobną dywersję w trakcie wyborów w Niemczech publicznie powtarza kanclerz Angela Merkel. Jak dotąd podobnych narzędzi nie używają jawnie państwa Zachodu, z różnych powodów, m.in. etycznych. W tym aspekcie Rosja ma przewagę nad państwami Zachodu, ponieważ ma więcej instrumentów wpływu międzynarodowego.

Moc Polski w liczbach

- 27. najpotężniejsze państwo świata
- 17. najefektywniejsza dyplomacja (do końca 2016 r.)
- 24. największy kapitał do dyspozycji
- 29. najsilniej oddziałująca kultura
- 33. kraj pod względem wielkości populacji i jej starzenia się
- 34. kraj pod względem militaryzacji (produkcji broni, wielkości armii i wydatków na wojsko)
- 51. miejsce na świecie pod względem niezależności energetycznej
- 67. kraj świata pod względem powierzchni

in.europa

Jak powstał Indeks Mocy Państw In.Europa 2017

Moc państwa to dla nas suma kapitału ekonomicznego (i jego percepcji przez rynki finansowe), siły wojska oraz zdolności militarnych, ziemi, zasobów ludzkich, kultury, zasobów naturalnych, a także siły dyplomacji danego kraju. Indeks mocy państw przyjmuje wartości od 0 do 100 pkt.

Kapitał ekonomiczny, czyli wielkość gospodarki jest ważnym zasobem każdego kraju, ale istotne są także inne czynniki: łatwość osiągnięcia wielkiego majątku przez jednostki czy podmioty z nim związane, a także postrzeganie kraju jako stabilnego i wiarygodnego przez potencjalnych inwestorów.

Militaryzacja (potencjał militarny) rozumiana jest dość dosłownie: to zarówno wydatki z budżetu idące na wojsko, jak i sprzedaż broni na rynku międzynarodowym, wielkość służb mundurowych na terenie kraju i posiadanie broni atomowej.

Na moc państwa wpływa także jego powierzchnia. Wraz z rozciągłością geograficzną rośnie też prawdopodobieństwo dostępu do zróżnicowanych zasobów naturalnych.

Zasoby ludzkie to kolejny istotny wymiar – ludność kraju, a także wiek jego populacji. Zmiana demograficzna zachodzi w niektórych społeczeństwach szybciej niż w innych, a liczba starszych osób może mieć wpływ na działania państwa i stan gospodarki.

Ważnym czynnikiem świadczącym o sile kraju jest także popularność jego kultury. Szacujemy ją za pomocą najlepszych uczelni globalnych występujących w każdym z krajów.

Ważne są także zasoby naturalne oraz bezpieczeństwo energetyczne i partycypacja w sektorze energii (a więc to, czy dany kraj eksportuje czy importuje energię).

W coraz bardziej usieciowanym systemie międzynarodowym liczy się także skuteczność dyplomacji kraju, którą uchwytujemy, patrząc na narodowość osób odgrywających kluczowe role w najważniejszych organizacjach międzynarodowych.

Autorzy raportu: Piotr Arak, Grzegorz Lewicki

Raport **Index Mocy Państw In.Europa** powstał we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera w Polsce.

Pełna treść publikacji (także w języku angielskim) wraz interaktywnymi mapami dostępna jest na stronie **www.index.ineuropa.pl**